

Handwritten signature

היו"ר אגרנט:

מה שמך המלא ?

א. שלו :

תת-אלוף אריה שלו.

היו"ר אגרנט:

אתה מזהיר בהן צדק לומר את האמת.

א. שלו:

אני מזהיר בהן צדק לומר את האמת.

היו"ר אגרנט:

אתה מדבר על ידני מי?

א. שלו:

סגן היים שקד. הוא עובד אצלי עכשיו ב

בלשכה מאז החילה המלחמה.

היו"ר אגרנט:

ידוע לך כי העדות היא דיון סודי והעדות היא סודית?

כן שאין לדבר על חוכנה עם אף אדם אחר?

א. שלו:

כן.

היו"ר אגרנט:

זה ידוע גם לסגן שקד?

ה. שקד:

כן.

היו"ר אגרנט:

מה חפקידך?

א. שלו:

אני עוזר ראש אמ"ן למחקר.

הנושא שאני ברשותכם, רוצה לדבר עליו הוא לנסות

להסביר קצת מה הוא המחקר ומה הפרובלמטיקה של הערכה ובהקשר זה איך אנחנו

כנויים ואיך אנחנו עובדים, מבלי להתייחס עדיין לשאלה שלפני המלחמה.

התפקיד של המחקר, כפי שאני מגדיר אותו. אני

לא מצטט הוראות פיקוד עליון, אבל החוכן למעשה הוא זה: לתת תמונה על האויב

והערכה על ארצות ערב ועל המעצמות באיזור. כאשר הגורם העיקרי אותו אנחנו משרתים

הוא המטה הכללי של צה"ל ויש כמובן לענות על דרישות, הרי שאנחנו עוסקים במודיעין

אופרטיבי אסטרטגי ולא פעם גם טקטי. אני אפרט נקודה זאת, ברשנחמס, עוד פעם.

אני מניח שהעובדה הזאת שאנחנו צריכים לספק מודיעין בכמות שוננה גובעת מכך

שהמטכל הוא בו זמניה גם מטה כללי, גם מפקדת כוחות יבשה ולא פעם גם מפקדת זירה.

ז"א - שולט על מבצעים בזירה מסוימת^{היא} ישירות ולא באמצעות פיקוד. היות ומדובר

גם במודיעין אסטרטגי,

אני לא הבינתי.

היו"ר אגרנט:

- ידין:
המטה הכללי הוא גם מטה כללי, גם מפקדה של כוחות היבשה ולעמים הוא גם מפקדה למעשה של
- זירה מלחמה.
- היו"ר אגרנט:
הבינותי.
- א. שלו:
באשר מדובר גם במודיעין אסטרטגי בנושא שאנחנו עוסקים בו וצריכים לחת חשוכות לבנין למטה הכללי, הרי שהמטענות היא לעסוק בהערכה על מדינות ולא רק על צבאות. ז"א - לעסוק בהערכה לא רק על הצבאות הערבים אלא גם על המדינות, ולאור זה יצור מודיעין בתחומים הצבאי, המדיני, הכלכלי, הטכנולוגי וכד', שהשילוב שביניהם יכול לאפשר את ההערכה האסטרטגית, וזה במידה יכולתו כמובן. עד כאן נבעתי באופן כללי בנושא התפקיד.
- היו"ר אגרנט:
ממתי אתה בתפקיד הזה?
- א. שלו:
ספטמבר או אקטובר 67. הרבה זמן.
- היו"ר אגרנט:
אני הייתי צריך לשאול אותך כמה פרטים ביחס לרקע הביוגרפי שלך, אולי תוכל למסור לנו,
- מתי נולדת.
- א. שלו:
אם יורשה לי מה לחקן למען הדיוק. מ-67 עד 72, נדמה לי בחלק השני של 71 אני התייח בשם רמח מחקר. מאז אני בשם עוזר ראש אמ"ן למחקר. ב-67 ספטמבר-אוקטובר קיבלתי הפקיד רמ"ח מחקר. ב-71 חל שינוי, כולל גם בשם. השם הפך להיות: עוזר ראש אמ"ן למחקר. זה ספטמבר-אוקטובר 71.
- היו"ר אגרנט:
זה שינוי בסטטוס, אומא מה?
- א. שלו:
זה היה בו זמנית עם עלייתי לדרגת תת-אלוף. תרמטכל נתן את התואר. למה? - אני יכול לתת הסבר, אבל לא אני קבעתי את התואר.
- בבגצאל:
המפגנה עליך היה אלוף יריב? הוא שמינה אותך?
- א. שלו:
זה היה בתקופתו, בהחלט. עד הגעתו של זעירא. אני עבדתי רוב השנים אתו.
- עכשיו קודמת חיים: אני נולדתי ב-1 יולי 1926 בפולניה. עליתי לארץ עם

הודיע ב-1935. ב-1944, אחרי שגמרתי בית ספר תיכון התגייסתי למשטרה הישוכיט.
שרחתי כמה שנקרא מ"ן - משמר נע בקיבוץ עין השופט. עברתי קורס מ"פ, קורס
מ"מ. רב אלוף לסקוב בחן אותי, במקרה. הייתי ספקד פלוגה במלחמת השחרור בגולני.
אחרי המלחמה, מלחמת השחרור הייתי בפיקוד צפון, במפקדה פיקוד צפון. החלתי
להתעסק עם הערבים בוועדות שביחוד הנסק. עד תחילת 52 הייתי בוועדת שביחת הנסק
עם סוריה ולבנון. בתחילת 52 יצאתי לקורס סג"דים.

(אחרי כן מי)

ועדת החקירה - 13.12.1973

לפני כן רשמה ש.א.

ישיבה כ' - אחת"צ

מ.י.

ולאחריו, גרסה לי שזה היה ב-1 ליולי, מוניתי להיות אחראי לכל ועדות שביטח הנשק.

היו"ר אגרנט: ב-1952?

תא"ל שלז: אני חושב שב-1953, א גרסה לי שיצאתי לקורס

ב-1953, לא ב-1952. ואז קיבלתי ביוליס את התפקיד, עד 1955. הייתי קצין המטה הראשי לוועדות שביטח הנשק, משהו כזה, אם אינני טועה. זה עד 1955, כאשר האחיות לנושא עברה מהצבא למשרד החוץ.

לאחר מכן, ב-1956, יצאתי לפו"ם. ב-1956 הייתי

בפו"ם, ואחרי פו"ם הייתי כפיקוד א צפון, הוצבתי לפיקוד צפון בתפקיד של קצין מודיעין של פיקוד צפון. מילאתי תפקיד של קצין מודיעין של פיקוד צפון מ-1957 עד סוף 1959, תחילת 1960, אני עלול לטעות בחודש-חודשיים. לאחר מכן נשלחתי לצרפת, ל"אקול דה גר", ללמוד בביה-הספר למלחמה הצרפתי. הייתי שם קרוב לשנתיים.

חזרתי לארץ בתחילת 1962, ולמשך שנה וחצי בערך הייתי

עוזר רמ"ם מחקר.

לסקוב: מי היה אז רמ"ם מחקר?

תא"ל שלז: דודיק כרמון, חה-אלוף דוד כרמון ז"ל.

כעבור שנה וחצי בערך קיבלתי תפקיד שהתחיל כדובר

צה"ל, ובהמשך נקרא רמ"ם בטחון והסברה, שהקפף כמה גורמים נוסף לתפקיד של דובר צה"ל, כולל בטחון שדה. התפקיד של דובר צה"ל הורחב בתוכן שלו ובכינוי של רמ"ם בטחון והסברה, וכלל גם את אלמנט הבטחון וגם את ההסברה. את התפקיד הזה מילאתי עד אחרי מלחמת ששת הימים.

ובספטמבר-אוקטובר, משהו כזה בערך, של שנת 1967,

קיבלתי תפקיד רמ"ם מחקר.

אם יש שאלות בחקשר זה, בבקשה.

היו"ר אגרנט: לא.

ועדת החקירה - 13.12.1973

1107 ס.י.

ישיבה כ' - אחה"צ

תא"ל שלון:

טוב. נדמה לי שיש לי עשר דקות. אני עובר, ברשותכם, מאת להציג את הפרובלימטיקה, להמתיש, לבראות לכם קודם איך אנחנו בנויים ואיך אנחנו מאורגנים. אני מקווה שזה לא יפריע לכם, עשיתי פה מספר העתקים מספיק כדי להעמיד לרשותו של כל אחד מכם העתק אחד מזה. שורשה לי להסביר פה זה.

היו"ר אגרנט:

מציג סכימה של מכנה המ"ן מחקר. מוצג מס' 118.

תא"ל שלון:

שורשה לי להסביר בכמה מליים את המכונה. המכונה דהמספרים פה מתייחסים למה שנקרא בצבא חקן ב', זאת אומרת לא חקן מלחמה, לא בזמן מלחמה, אלא בזמן העדר מלחמה; אינני יודע אם אפשר לקרוא לזה שלום, אבל העדר מלחמה.

בצד ימין אתם רואים שלושה ענפים שאני הייתי קורא

לכם, אני נוהג לקרוא להם לפחות, ענפים אזוריים: זה ענף מצרים וצפון אפריקה - אחד; סוריה, לבנון ועיראק - שני; ירדן וחצי האי ערב - שלישי. כל ענף כזה, שהוא ענף אזורי, אחראי לנושא מרכזי אחד בדרך כלל, מדינה מרכזית אחת, ומספר מדינות....

נבנצל:

המסמך מסביר את עצמו.

תא"ל שלון:

זה מספיק לכם? אתם לא רוצים פרטיים? בבקשה.

היו"ר אגרנט:

כן, זה ברור. המסמך מסביר את עצמו.

תא"ל שלון:

אם ברור לכם, יפה.

לנדוי:

אנחנו גם קיבלנו הסברים.

תא"ל שלון:

בסדר. אין לי טענות. אני בא לעזור לכם, לא רק להשיב לשאלות. כך אני מרגיש.

היו"ר אגרנט:

מ"מ למדתי שזה מרכז דיווח תפוצה, כן?

תא"ל שלון:

כן. מ"מ זה מרכז דיווח תפוצה.

אולי אני אטביר, אם תקשו לי, רק דבר אחד.

האחריות לאינטגרציה של הערכה, צבאי ומדיני, היא כדרג הענף. בעבר

היו לנו מדורים, וראינו צורך לתק את האלמנט הזה. למעשה יש לנו היום

ועדת החקירה - 13.12.1973

ישיבה כ' - אחה"צ

רק מדור אחד, זה מדור כלכלי, שאנחנו עומדים להפוך אותו גם כן לענף. והעקרון הוא אינטגרציה במסגרת הענף, גם נושאים מדיניים וגם צבאיים.

לנרדי: את זה לא הבנתי. על איזו אינטגרציה אתה מדבר?

תא"ל שלז: אני אסביר. הענף אצלנו הוא דרג בסיסי בעבודה,

ובן געשית אינטגרציה לגבי המדינה. אני אסביר

אולי כדבר אחר, אחן לכם דוגמה של אחד הענפים, איך הוא בנוי בפנים, ועל ידי

זה אני מקווה שאני אצליח יותר להכחיר את הנקודה.

לנרדי: חתן דוגמה של ענף אחר.

תא"ל שלז: של ענף מסויים, זה ענף מצריים. ענף אזורי מצריים.

לא במקרה; בכדונה.

למקוב: אינטגרציה של הערכה.

תא"ל שלז: של הערכה, כן, כהחלט. אינטגרציה של הערכה.

היו"ר אגרנט: מביט סכימה שמסבירה את המבנה הפנימי של ענף מצריים. כן?

תא"ל שלז: כן, ארוני.

לנרדי: זה ענף 6.

תא"ל שלז: ענף 6 הוא נקרא. הענפים מסופררים אצלנו לפי

מספרים. בטבלה הקודמת נחתי את הנושא, ולא את מספר

הענף.

היו"ר אגרנט: זה מס' 119.

תא"ל שלז: עכשיו אני רוצה להסביר את נקודת האינטגרציה.

האינטגרציה היא לא מושלמת במסגרת ענף. היא עד

כמה שאפשר במסגרת הענף, ואני אצא עוד אסביר את זה. בענף עצמו יש גם מדור

צבאי וגם מדור מדיני. ובמסגרת אותו ענף, מתוך ההבנה שתחלשות של מצרים הן

לא עצמאיות צבאיות או עצמאיות מדיניות, אלא יש שילוב בין הדברים ויש הקשר...

באותו ענף יש גם מדור מדיני וגם מדור צבאי, או לפעמים כמה מדורים, אבל

הנושא הצבאי והמדיני הוא כמבנה בתוך הענף, מתוך מגמה, מתוך מחשבה.

היו"ר אגרנט:

מתוך מגמה של אינטגרציה של הנושאים.

חא"ל שלו:

מתוך מגמה של אינטגרציה הנושא, הנושא של המדינה

מורכב משני הדברים, לא רק מאחד מהם, ואי אפשר

לעשות את ההערכה לגבי המדינה בלי שלפחות שני המרכיבים האלה יהיו במסגרת של אותו ענף. אנש' אומר: זה לא מלא. ואנש' אסביר למה אני מתכוון שזה לא מלא, כי יש נושאים מקצועיים יותר, שהם לא כלולים בענף. אתן לדוגמה: צאת נושא טכני. טכני - אני מתכוון מערכות נשק. לזה יש לנו ענף שעוסק במערכות נשק, כי זה מקצועי, אין לנו יכולת לשים בכל אחד מהענפים האזוריים אנשי מקצוע שיעסקו בזה בתוכו. או נושא כלכלי, למשל, שהוא גם חשוב מה לאינטגרציה, אבל אנחנו בליה ברירה מחזיקים אותו בנפרד, בשלכ זה לפחות, לא בתוך כל ענף אזורי, אלא כגוף נפרד, וזה משום המקצועיות שבו, אם כי החכסנו לא פעם גם בשאלה זו, אם למצל ענפים אזוריים או לא. כמו כן נושא מחקר הפיענוח, למשל, סיענוח תצ"א, תצלומי אויר - זה יתירה 399 במירשם הקודם. זה דבר מקצועי ממדרגה ראשונה, ללא ספק היה טוב אילו ליד כל ראש ענף אזורי היו כמה מפענחים. אבל זה היה מסבך את הדברים מבחינת אחרת ולא היה מאפשר מקצועיות סבירה מספיק. ולכן אנחנו עובדים בשיטה הזאת. צאת נושא נוסף באותו תחום זה שטח, מחקר שטח, שגם הוא לא אינטגרטיבי בתוך הענף.

יריג:

אני מבין שזה פתוח או יותר הנושא האחרון שנוכל

לעסוק בו היום, המכנה הזה. לכן רציתם, אם פותר,

לשאל שאלה.

כשאמח מדגיש לנו כל כך את האינטגרציה במסגרת הענף, אני מבין שהייתה מאתורי זה כנראה מחשבה רכה או דיוניס. כי לכאורה - אני לא אומר מה יותר טוב - אבל אפשר היה לארגן את זה אחרת. אחת אמרת קודם שהיות והמטה הכללי הוא גם ממש כללי, גם מפקדת כוחות יבשה, גם מפקדה לפעמים של זירה - אז לכאורה אפשר היה לעשות חתך לרוחב ולא לאורך. כלומר לעשות: יש ענף מצרי שעוסק רק בדרג האסטרטגי, כלכלי, וכו' וכו', זה משרת

ועדת החקירה - 13.12.1973

מ.י.

ישיבה כ' אחת"צ

את המטה הכללי, כמו את משרד הבטחון. אחר כך יש כחמך לרוחב דרג יותר
 נמוך, ואלה עוסקים באופן אופרטיבי כמטה, נניח לא של מטה כוחות יבשה, אבל
 מפקדת מפקוד עליזון, כלומר מפקדת כל הכוחות, שהם לא מעניין אותם אם סודאם
 נפגש עם קדאפי או לא נפגש עם קדאפי; הג'וב שלהם הוא לדעת מה קורה בזירה
 פמש, אם באו כוחות או לא באו כוחות. זו אינטגרציה מסוג אחר לגמרי.
 אז כשאתה אומר לי את זה - האם היו בעיות, האם דנו בבעיות, כמה או כמה,
 שמה הפלוסיס והמינוסים שהביאו אתכם למבנה הזה?

תא"ל שלון:

אני יכול, כפי שאתה רוצה, לא לענות לשאלה
 עכשיו, או לחקוף אותה בהמשך, כי אני מציג את בעיות
 המבנה שלנו ואת השינויים במבנה.

ירי:

יש לך חשובה משוטה לשאלה שלי?

תא"ל שלון:

יש לי חשובה משוטה מאד. אני אומר כך: א) אנחנו

מתחבטים בשאלת המבנה שלנו מזה זמן, ולא מהזמן

האחרון. אנחנו מתחבטים בשאלה האם לחתוך אופקית או לאורך. ואני יכול

לומר שב-1970, עוד במהלכה של מלחמת ההתשה, אנחנו ביכשנו לעצמנו

הצעות בקשר לשינויים במבנה.

היו"ר אגרנט:

אתה אמרת אופקית או אנכית?

תא"ל שלון:

אני אסביר את זה אולי ביוזם דיוק. הכוונה היא

כחמך של נושאים, זאת אומרת, נניח, גוף אקר שעוסק

ברמה האופרטיבית והצבאית, וגוף שני שעוסק ברמה המדינית והאסטרטגית.

זה מבנה שונה מאשר המבנה שהצגתי אותך.

ירי:

זה מה ששאלתי.

תא"ל שלון:

מכיוונת. זה מבנה שונה מזה שהצגתי, ושכח אנחנו חיים.

אנחנו מבלבטים בבעיה הזאת. אגב, המבנה הזה שהצגתי

אנחנו עם לא מבנה.

היו"ר אגרנט:

זה אלטרנטיבה אחת. זה שנית?

כ"י.

ועדת החקירה - 13.12.1973

ישיבה כ' - אחח"צ

זו הנוכחית, שהצגתי.

תא"ל שלז:

היא גם כן אינה טהורה.

לצורני:

היא גם לא טהורה, נכון מאד. צודק מאד, ארוני.

תא"ל שלז:

היא לא טהורה אינטגרטיביים בתוך הענף, כי יש גורמים.

אני גם לא הזכרתי, אדבר על זה עוד מעט, זה מודיעין אוסר ומודיעין ים, שהם

מרכיבים חשובים ממדרגה ראשונה, בכל הערכה.

אחרי כן רשמה ל.צ.

ששיבה כ' אחת"צ

תא"ל אריה שלו:

אנחנו בכעיה הזאת מתחבטים מזה שנים. ב-1970 ביולי גיבשנו כבר הצעה, ואז הגענו למסקנה, אני חושב שלא במעט לפי המאזכרונות על רקע מלחמת ההתשה, שלחחון לפי רמות, זאת אומרה רמה אופרטיבית, זכאית עד אופרטיבית, ורמה מדינית אופרטיבית. ההצעה הזאת נבחנה על-ידי ועדה שמינה ראש אמ"ן בזמנו, זה היה אלוף יריב, ואחרי כן בסדרה דיונים אצלם והיא לא נתקבלה.

היו"ר אברנט: פריב מונה על ידי מי?

תא"ל שלו: ההצעה הזאת נבדקה על-ידי ועדה, שעד כמה שאני

זוכר מינה אותה האלוף יריב והיא כללה לא רק

אח אמ"ן בוועדה, עד כמה שאני זוכר, אבל אני מדבר מזכרון של שלוש שנים, חסלחן לי אם אני עלול לטעות פה, ולאחר מכן היו דיונים על הצעה זאת גם על הצעות אחרות של שינויי מבנה באגף המודיעין, והצעה זו לא נתקבלה. הדבר שאני מראה לכם אותו, אגב, הוא שינוי מסוב שהיה לפני שלוש שנים. יש פה דברים שהשתנו מאז שלוש שנים. יש פה דברים שהשתנו, אבל בסיסית לא השתנה, הקונצפציה. השתנו כל מני מרכיבים. כגון, אם תראו עוזר לחיאום כל מני ענפים, אבל לא השתנתה הקונצפציה.

פדין: זאת אומרה שמבחינה האופקית והאנכית לא השתנתה.

תא"ל שלו: לא השתנתה. ההצעה לא נתקבלה.

יריב: הייתה הצעה ולא נתקבלה.

תא"ל שלו: נכון. עכשיו אני הולך הלאה, אם מותר לי להשלים

בדקה אחת רק בנקודה הזאת, אנחנו התחבטנו מאוד

בנושא הזה לפני חצי שנה בערך, לכתוך מחדש את המבנה שלנו ואם הוא עונה. אם

המבנה שלנו מתאים, ואם צריך עוד לעשות שינויים. אנחנו גם כמגע של מגעי עבודה,

נגיד כמה, עם כל-מני שינויים קרים שונים כולל האמריקנים. באמת הפעמים שהייחס

1113

ישיבה כ' - אחח"צ

בארצות-הכרית לשיחות עם הסודיעין הצבאי האמריקני, נסיתי ללמוד מהם איך הם
 בנויים כדי לראות אם זה יכול ישים לגבינו או חלק מאמצא מזה לגבינו. וגיבשנו
 עכשיו מחדש כמתצית השנה ביולי ש.ז. שינויים והצעות מכנה, כחנו מחדש את שתי
 האופציות של אנכי או אופקי. ואגב, הפעם הצגנו את שתיהן, את שתי האפשרויות
 לקראת דיונים אצל ראש אמ"ן, היה לנו ויכוח גדול בהוכנו מה משתיהן עדיפה
 ואני מדבר על הצד העקרוני, לא רק המבנה הזה, כי בכל מקרה ראינו צורך להגדיל
 את עצמנו בצורה רצינית, לעומת הכעיות שאנחנו צריכים לענות עליהן. אבל הצד
 העקרוני המלצתנו הייתה דוקא להתמיד קונצפטואלית בשיטה הנוכחית, לא במבנה
 הנוכחי, אבל בשיטה הנוכחית. וזה נושא שעלינו ביולי היה דיון.

דיון: השיטה הנוכחית, האנכית במלים אחרות.

ליצור

עיני: בקונצפטיה, לא במבנה, להיפך, לאמצא מבנה אחר.

דיון: אני מבין, אבל אנחנו מדברים כרגע על האופציות.

הא"ל שלו: נכון, אם הצגנו את שתי האופציות, הצענו ללכת

בשיטה הנוכחית נגוד זאת כך, במבנה אחר. זה

נידון ביולי פעם אחת אצל ראש אמ"ן. היינו צריכים בעקבות זה לגבש שינויים
 בהצעה מחודשת ופרצה המלחמה.

היו"ר אברנט: אני חושש שצטרך עכשיו להפסיק, בגלל השעה

המאוחרת. אני מודה לך.

הישיבה נועלה.